

FAGSPESIFIKKE RETNINGSLINJER FOR KARAKTERSETTING VED INNFORING AV ECTS KARAKTERSKALA VED SAMTLIGE LÆRESTEDER FOR HØYERE PSYKOLOGUTDANNING I NORGE

Skala og retningslinjer

Karakterskalaen løper fra A til F gjøres gjeldende for lavere grad av psykologistudiet, bachelor- og master-studenter og for studenter i profesjonsstudiet.

Når det gjelder karaktergivning følger Forskrift om studier og eksamener ved de respektive læresteder, og veiledende fagspesifikke retningslinjer utarbeidet for Nasjonalt fagråd for psykologi.

Fastsettelsen av bokstavkarakterer skal skje på grunnlag av generelle beskrivelser, disse blir også trykt på vitnemålene. Følgende tabell gir oversikt over de generelle kvalitative beskrivelser som er anbefalt av Universitets- og Høgskolerådet:

Tabell 1

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	<i>Generell, kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier</i>
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.
D	Brukbar	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.

På dette grunnlag bruker samtlige læresteder for psykologiutdanning ved universitetene i Norge følgende veiledende retningslinjer for karakterene fra A til F:

Fire aspekter skal vektlegges ved vurderingen:

- KUNNSKAPSMENGDE (teoretisk/empirisk)
- INNSIKT (oversikt/forståelse)
- FREMSTILLING (struktur/begrepsapparat)
- BRUK (selvstendighet/originalitet)

Tabell 2

<i>Symbol</i>	<i>Betegnelse</i>	Generell kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier	Fagspesifikk beskrivelse med særlig relevans for vurdering av essay og skriftlige fordypningsoppgaver
A	Fremragende	Fremragende prestasjon som klart utmerker seg. Kandidaten viser svært god vurderingsevne og stor grad av selvstendighet.	Besvarelsen reflekterer omfattende og fremragende generell- og detaljkunnskap både teoretisk og empirisk. Fremstillingen er strukturert og med et konsistent begrepsapparat, foruten å vise fremragende oversikt og forståelse av problemområdet med selvstendig argumentasjon.
B	Meget god	Meget god prestasjon. Kandidaten viser meget god vurderingsevne og selvstendighet.	Besvarelsen reflekterer meget god generell kunnskap teoretisk og empirisk, men kan mangle noe detaljkunnskap. Fremstillingen er strukturert og viser en meget god oversikt over problemområdet med selvstendig argumentasjon.
C	God	Jevnt god prestasjon som er tilfredsstillende på de fleste områder. Kandidaten viser god vurderingsevne og selvstendighet på de viktigste områdene.	Besvarelsen reflekterer god teoretisk og empirisk kunnskap med god oversikt over problemområdet, men mangler noe detaljkunnskap. Fremstillingen er strukturert og viser noe selvstendighet, men kan vise enkelte ujevnheter med hensyn til forståelse.
D	Nokså god	En akseptabel prestasjon med noen vesentlige mangler. Kandidaten viser en viss grad av vurderingsevne og selvstendighet.	Besvarelsen reflekterer generell kunnskap, men kan mangle detaljkunnskap. Fremstillingen er delvis strukturert og viser bare fragmentarisk oversikt og forståelse av problemområdet.
E	Tilstrekkelig	Prestasjonen tilfredsstillende minimumskravene, men heller ikke mer. Kandidaten viser liten vurderingsevne og selvstendighet.	Besvarelsen reflekterer endel generell kunnskap, men mangler detaljkunnskap. Fremstillingen er ustrukturert og mangler oversikt og forståelse av problemområdet. Kan inneholde enkelte feil.
F	Ikke bestått	Prestasjon som ikke tilfredsstillende de faglige minimumskravene. Kandidaten viser både manglende vurderingsevne og selvstendighet.	Besvarelsen reflekterer dårlig generell kunnskap og/eller faller helt på siden av oppgavespørsmålet. Fremstillingen er ustrukturert, mangler oversikt over problemområdet og inneholder mange direkte feil.

Karakterskalaen bestått/ikke bestått

Når karakterskalaen Bestått/Ikke bestått benyttes skal dette være et selvstendig vurderingsuttrykk uten sammenheng med den graderte karakterskalaen. Det er ønskelig at bestått/ikke bestått unngås assosiert med grensen mellom F og E i den graderte skala. De kvalitative beskrivelsene nedenfor gjenspeiler dette.

Følgende kvalitative beskrivelser gjelder for bestått/ikke bestått:

Tabell 3

Betegnelse	Generell kvalitativ beskrivelse av vurderingskriterier	Fagspesifikk beskrivelse med relevans for vurdering av besvarelser/arbeider med bestått/ikke bestått
Bestått	Kunnskapsmengde (teoretisk/empirisk) Innsikt (oversikt/forståelse) Fremstilling (struktur/begrepsapparat) Bruk (selvstendighet/originalitet)	Besvarelsen/arbeidet reflekterer tilstrekkelig relevant kunnskapsmengde og oversikt/forståelse av fagområdet. Besvarelsen/arbeidet er strukturert og har et noenlunde konsist begrepsapparat. Besvarelsen/arbeidet dokumenterer en viss grad av selvstendighet og evne til å trekke egne konklusjoner.
Ikke bestått	Mangler vesentlige kunnskaper. Utilfredsstillende fremstilling med klare feil og mangler	Besvarelsen/arbeidet reflekterer dårlig generell kunnskap og/eller faller på siden av oppgaven. Fremstillingen er ustrukturert, mangler oversikt over fagområdet og inneholder mange direkte feil.

De generelle kvalitative beskrivelsene i kolonne 2 er de samme som ligger til grunn for de kvalitative beskrivelsene i den graderte karakterskala (tabell 2)

Disse kvalitative beskrivelsene for bestått/ikke bestått benyttes på alle nivå (lavere grad/høyere grad) der dette er vurderingsuttrykket.

Ved behov for presisering utover dette forutsettes det at faglærere samarbeider om å utforme retningsangivelse for sensorer knyttet til det enkelte emne. En måte å gjøre dette på er å finne frem til eksempler på besvarelser/arbeider som faller i de to kategoriene, og som sensorer kan støtte seg til.

Beregning av gjennomsnitt der det er mer enn 1 vurdering som skal ligge til grunn for eksamenskarakteren

Tabell 4

Symbol	Tallverdi
A	5
B	4
C	3
D	2
E	1

Brukes for emner med 2 eller flere deleksamener innen samme emne. Benyttes også på profesjonsstudiet for fastsettelse av semesterkarakter der vurderingen består av ulike deleksamener.

Beregning av samlet karakter tar utgangspunkt i antall og omfang deleksamener definert i emnebeskrivelsen/semesterplanen.

Det benyttes vanlige avrundingsregler og snittet regnes alltid til gunst for studenten.

Andre vurderingsuttrykk

Det er etter Universitets- og Høgskoleloven § 50 nr. 6 ikke anledning for institusjonene fritt å etablere andre vurderingsordninger eller –uttrykk.

Bedømmelse av hovedoppgaver ut ifra ECTS-skalaen.

Følgende presisering (tabell 5) benyttes i tillegg til de kvalitative beskrivelsene (tabell 2) ved vurdering av hovedoppgaver og masteroppgaver:

Tabell 5

Utdypende beskrivelser for bedømming av hovedoppgave og masteroppgave.
<p>Hovedoppgaven/masteroppgaven er et vitenskapelig arbeide som i form og innhold har som mål å tilfredsstille de krav til dokumentasjon og rapportering som er akseptert innen det forskningsfelt hovedoppgaveprosjektet/masteroppgaveprosjektet befinner seg. Det avgjørende for karakterfastsettelsen skal være totalinntrykket av kandidatens prestasjon samt hensynet til fremtidige publikasjonsmuligheter når nødvendig omarbeiding av manuskriptet er foretatt. På bakgrunn av dette, angis det ikke fagspesifikke beskrivelser i form av faste regler om hva som kjennetegner det enkelte karaktertrinn eller hvilke egenskaper som teller mest.</p> <p>Ved vurderingen av hvilket karaktertrinn som skal gis, ut fra de kvalitative beskrivelser for den graderte karakterskala (tabell 2), vil det legges vekt på følgende ferdigheter/kvaliteter i den totalvurderingen som skal foretas:</p> <ul style="list-style-type: none">
• Klarhet og presisjon i problemstillingen
• Problemstillingens relevans for psykologisk teori eller praksis
• Passende form i forhold til innhold (empirisk eller teoretisk)
• Veloverveid metodevalg – det gjelder både kvalitative og kvantitative sider
• Originalitet, kreativitet og vitenskapelig betydning
• Dekkende litteraturutvalg
• Klarhet og relevans i fremstillingen og logikk i utviklingen av resultatene (kommunikasjon, dokumentasjon og konvensjon)
• Gjennomarbeidet og korrekt presentasjon av resultatene
• Korrekte henvisninger og dekkende referanselitteratur
• Ivaretagelse av forskningsetiske retningslinjer

Fordeling av karakterer

Karakteren C forutsettes å være gjennomsnittskarakter over store populasjoner av studenter og over tid. Med utgangspunkt i alle psykologistudenter som populasjon, samt de kvalitative beskrivelser omtalt i tabell 1, forventes det en tilnærmet normalfordeling av ståkarakterer over tid. Dette medfører også en forventning om en høyere andel A og B for sterkt selekterte grupper, for eksempel studenter på profesjonsstudiet eller mastergradsprogrammene. Det presiseres at hele karakterskalaen benyttes på alle nivå av psykologistudier.

Hvert enkelt lærested pålegges å samle inn data angående karakterbruk for hvert enkelt semester for å følge opp den forventede karakterfordelingen. Det enkelte lærested rapporterer inn slike data til et referansepanel for samtlige læresteder ved oppstart av hvert påfølgende semester. Panelet varsler ved behov for justeringer av praksis

Karakterregulering ved opptak til PH. D - studiet

Det er prosjektbeskrivelsen som ligger til grunn ved opptak. Når et eller flere prosjekter vurderes som likestilte teller karakter på hovedoppgaven.

Beskrivelse av hva som er å regne som fusk, herunder plagiat eller kopiering

Eksempler på hva som kan betraktes som fusk/forsøk på fusk i hjemmeoppgaver:

Fusk i forbindelse med hjemmeeksamen kan for eksempel være:

- besvarelse som er brukt av studenten til en tidligere eksamen
- besvarelse som er brukt av en annen person til en tidligere eksamen
- besvarelse som er utarbeidet av en annen person for studenten
- besvarelse som er hentet ut fra internett og utgitt som egen besvarelse
- innlevert arbeid av praktisk eller kunstnerisk art som er laget av andre enn studenten selv
- gjengivelse av sitater fra lærebøker, andre fagbøker, andres oppgaver osv. som er framstilt uten kildehenvisning og klar markering av at det er sitater

I henhold til Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (KUF sak 00/1167) har en kandidat som tar høyere utdanning selv plikt til å sette seg inn i reglene som gjelder for bruk av sitater. Alle studenter som leverer hjemmeoppgave får tilsendt regler for kildehenvisning.

Avskrift i mindre omfang eller lett omskriving av alminnelig kjente lærebøker uten kildehenvisning betraktes ikke uten videre som fusk/forsøk på fusk, men ansees som en faglig umoden og uselvstendig besvarelse.

Avskrift eller lett omskriving av mer "ukjente" publikasjoner eller andre oppgaver uten kildehenvisning betraktes som fusk/forsøk på fusk.

En slik avgrensning må imidlertid gjøres avhengig av hvilket nivå studenten befinner seg på, og vil være mest aktuell overfor studenter på lavere grads studier.

Ved mistanke om fusk på hjemmeoppgave skal komiteen melde fra til administrasjonen. Sensurering kan foretas, men sensur offentliggjøres ikke før saken er behandlet.